

RAPORT **z realizacji Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Zambrowie** **w 2021 roku**

Program Przeciwdziałania Narkomanii w Zambrowie na lata 2021-2030 został przyjęty uchwałą nr 148/XXV/2021 Rady Miasta Zambrów z dnia 23 marca 2021r.

Program stanowi część gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych i uwzględnia zadania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

W Programie założono realizację celu głównego, jakim jest ograniczenie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych poprzez realizację celów szczegółowych, tj.:

1. Podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa o szkodliwości używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych i innych zachowań ryzykownych. Wspieranie działań edukacyjnych i profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży oraz rodziców.
2. Wspieranie doskonalenia kompetencji zawodowych osób (m.in. nauczycieli, pedagogów szkolnych, pracowników socjalnych i innych) zaangażowanych w przeciwdziałanie narkomanii, doskonalenie umiejętności wczesnego rozpoznawania zagrożenia używania środków odurzających oraz umiejętności i podejmowania interwencji profilaktycznej.
3. Wspieranie prowadzenia oddziaływań informacyjnych, edukacyjnych, profilaktycznych motywacyjnych i interwencyjnych dla osób z problemem narkomanii oraz członków ich rodzin.
4. Wspieranie działań zmierzających do poprawy stanu zdrowia i jakości życia osób z problemem narkomanii lub zagrożonych narkomanią.
5. Udzielanie pomocy psychospołecznej osobom uzależnionym i ich rodzinom, dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz integracja tych osób ze środowiskiem lokalnym z wykorzystaniem pomocy socjalnej, poradnictwa socjalnego i kontraktu socjalnego.

Na realizację programu w 2021r. Rada Miasta przeznaczyła 6.500,00 zł.

Podstawowym celem profilaktyki jest zmniejszenie się liczby osób uzależnionych od narkotyków i zagrożonych narkomanią a także zahamowanie tempa wzrostu popytu na narkotyki, poprzez zwiększenie świadomości negatywnych skutków zażywania środków narkotycznych, jak też zwiększenie świadomości i umiejętności rodziców i nauczycieli w zakresie wczesnego rozpoznawania u młodzieży eksperymentowania z narkotykami.

Wyróżnić należy cztery główne bloki tematyczne zadań przewidzianych do realizacji w ramach Programu:

1. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii wśród dzieci i młodzieży oraz rodziców, np. realizacja programów profilaktycznych, konkursów w szkołach, spektakli, koncertów, imprez plenerowych, rywalizacji sportowych, szkoleń, zakup ulotek, plakatów itp.
2. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od narkotyków i zagrożonych uzależnieniem, realizowane poprzez udzielanie pomocy edukacyjno-terapeutycznej osobom uzależnionym i zagrożonym uzależnieniem, organizowanie specjalistycznych szkoleń z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów narkomanii dla nauczycieli, pedagogów, pracowników socjalnych, prowadzących pracę profilaktyczną i terapeutyczną z dziećmi, młodzieżą i rodzicami.
3. Udzielanie rodzinom, w których występuje problem narkomanii lub zagrożenia narkomanią pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej oraz pomocy integracji ze środowiskiem lokalnym, poprzez rozpowszechnianie wiedzy o możliwościach i procedurze administracyjno-prawnej kierowania osób uzależnionych na leczenie i poprzez zwiększenie dostępności i skuteczności

zorganizowanych form pomocy psychologicznej, terapeutycznej dla członków rodzin, w których występuje problem narkomanii.

4. Wspomaganie instytucji stowarzyszeń, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów narkomanii poprzez wymianę doświadczeń i informacji w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów narkomanii oraz propagowania zdrowego stylu życia.

Ad. 1.

Na prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej dla dzieci i młodzieży w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w 2021r. przeznaczono 6.500 zł. Za tę kwotę w Szkole Podstawowej nr 5 w Zambrowie zrealizowano **Program profilaktyczny „Świat bez używek-lepszym światem”**, w którym zawarto:

- 1) koncert profilaktyczny dla uczniów kl. VII-VIII pt. „Nie zmarnuj swojego życia”, w wykonaniu zespołu RYM CERZE. Odbyły się 2 koncerty po 1,5 godziny w dniu 2 czerwca 2021r., uczestniczyło w nich 215 uczniów. Całkowity **koszt 3000 zł**
- 2) spektakle profilaktyczne w wykonaniu Teatru Edukacyjno-Profilaktycznego „MASKA” z Krakowa - trzy edycje po 45 min. - promujące życie bez używek. Spektakle: „Prastara księżnica, skarb i tajemnica” oraz „Trzeźwe spojrzenie” odbyły się 14 września 2021r., w których udział wzięli uczniowie klas III-VI - 250 uczniów. **Koszt 1500zł.**
- 3) koncert profilaktyczny dla uczniów klas VII-VIII pt. „Jedno życie” w wykonaniu Tomasza Plichty „POISON”. Koncert odbył się w sali widowiskowo-kinowej MOK w Zambrowie w dn. 9.09.2021r., trwał 1,5 godziny, uczestniczyło 215 osób. **Koszt 2000 zł.**

Celem programu było uświadomienie dzieciom i młodzieży jak bardzo destrukcyjny wpływ na ich zdrowie i życie mają wszechobecne trucizny jakimi są alkohol, narkotyki, dopalacze oraz zapobieganie zażywania używek wśród dzieci i młodzieży. Program bazował na założeniach profilaktyki pozytywnej, w której ważnym elementem jest wzmacnianie mocnych stron i zasobów oraz kształcenie umiejętności podejmowania odpowiedzialnych i konstruktywnych decyzji przez młodych ludzi odnośnie używania narkotyków. Profilaktyka prowadzona była poprzez mobilizowanie dzieci i młodzieży do aktywnego przeżywania młodości, podejmowania właściwych wyborów w oparciu o szacunek, tolerancję i poczucie własnej wartości oraz rezygnację z używek.

Zrealizowany Program pomógł młodym ludziom w lepszym rozumieniu samego siebie i swojego życia, w czasie, kiedy przeżywają oni okres młodości, mający duży wpływ na ich dalsze losy. Uświadomił, że popadnięcie w różnego rodzaju uzależnienia, to jedna z najbardziej radykalnych i bolesnych form degradacji człowieka, powodująca utratę prawdy i wolności, kryzys wiary, wartości, miłości i wiary. Ukazał różne możliwości szukania pomocy w obliczu zagrożenia środkami uzależniającymi.

Ponadto na korytarzu MOPS w Zambrowie udostępniono ulotki „Narkomania”, w których w kilku słowach przybliżono czym jest narkomania, dlaczego młodzi ludzie sięgają po narkotyki oraz gdzie szukać pomocy.

Ad. 2.

Na zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od narkotyków i zagrożonych uzależnieniem, realizowanych poprzez udzielanie pomocy edukacyjno-terapeutycznej osobom uzależnionym i zagrożonym uzależnieniem, organizowanie specjalistycznych szkoleń z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów narkomanii dla nauczycieli, pedagogów, pracowników socjalnych, prowadzących pracę profilaktyczną i terapeutyczną z dziećmi, młodzieżą i rodzicami w 2021r. nie przeznaczono środków finansowych.

Należy jednak zaznaczyć, że na terenie Miasta Zambrów usługi medyczne i psychoterapeutyczne dla osób uzależnionych świadczy Wojewódzki Ośrodek Profilaktyki i Terapii

Uzależnień w Łomży, który jest samodzielnym zakładem opieki zdrowotnej. Celem Ośrodka jest udzielanie świadczeń zdrowotnych dla osób uzależnionych od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz członków ich rodzin, tj. badań i porad lekarskich, badań i terapii psychologicznej, leczenia, także z zastosowaniem metod psycho- i socjo- terapeutycznych, rehabilitacja, pielęgnacja chorych, a także podejmowanie działań profilaktycznych i oświatowo-zdrowotnych.

Ponadto usługi medyczne i psychoterapeutyczne dla osób uzależnionych z terenu miasta Zambrów, mogą być świadczone także przez placówki ambulatoryjnej opieki psychiatrycznej - Poradnię Psychiatryczną, a także przez poradnie rodzinne i Szpital Powiatowy w Zambrowie.

Mieszkańcy Zambrowa mogą również korzystać z usług medycznych oferowanych przez specjalistyczne placówki na terenie kraju, prowadzących leczenie i rehabilitację dla osób uzależnionych od narkotyków oraz z oddziałów detoksykacyjnych.

Podkreślić warto, że leczenie odbywa się na zasadzie dobrowolności i nieodpłatności, co prawnie reguluje ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii i ustawa o ochronie zdrowia psychicznego. Jednakże w dalszym ciągu przeszkodą do zapewnienia optymalnej opieki dla osób uzależnionych są niedostateczne nakłady finansowe przeznaczane na ten cel, a także długi czas oczekiwania na detoksykację, a następnie terapię.

Ad. 3.

Na udzielanie rodzinom, w których występuje problem narkomanii lub zagrożenia narkomanią pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej oraz pomocy integracji ze środowiskiem lokalnym, poprzez rozpowszechnienie wiedzy o możliwościach i procedurze administracyjno-prawnej kierowania osób uzależnionych na leczenie i poprzez zwiększenie dostępności i skuteczności zorganizowanych form pomocy psychologicznej, terapeutycznej dla członków rodzin, w których występuje problem narkomanii nie przeznaczono środków finansowych.

Zaznaczyć jednak należy, że pomoc socjalna i poradnictwo socjalne udzielone są w MOPS w Zambrowie poprzez pomoc w integracji ze środowiskiem lokalnym, rozpowszechnianiem wiedzy o możliwościach i procedurze administracyjno-prawnej kierowania osób uzależnionych na leczenie. dwóm rodzinom a także poprzez udzielanie wsparcia finansowego. W 2021r. z pomocy MOPS skorzystało 2 rodziny w problemem narkomanii.

Ponadto dodać należy, że MOPS w ramach przeciwdziałania przemocy prowadzi procedurę Niebieskiej Karty, gdzie wspólnie z innymi podmiotami, Policją, szkołami, itp., niejednokrotnie wspomaga rodziny, w których narkomania współwystępuje z przemocą.

Ad. 4.

Na wspomaganie instytucji, stowarzyszeń, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służącym rozwiązywaniu problemów narkomanii poprzez wymianę doświadczeń i informacji w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów narkomanii oraz propagowania zdrowego stylu życia nie przeznaczono środków finansowych.

Jedną zaznaczyć należy, że Miasto |Zambrów realizuje Zambrowski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w ramach którego wspiera stowarzyszenia, organizacje pozarządowe, które na terenie Miasta zajmują się udzielaniem pomocy osobom uzależnionym, niejednokrotnie w sposób krzyżowy, od alkoholu i od narkotyków, współuzależnionym lub zagrożonym uzależnieniem. Realizując programy profilaktyczno-terapeutyczne uwzględniają one treści z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii. Ponadto propagują zdrowy styl życia.

Warto wskazać na kilka najważniejszych czynników ryzyka, jakie sprzyjają używaniu narkotyków:

- 1) akceptacja dla używania narkotyków w życiu społecznym wyrażająca się m.in. w używaniu narkotyków jako element kultury masowej, postrzeganiu używania narkotyków jako mało

istotnego problemu społecznego, zmniejszeniu społecznego potępienia dla używania narkotyków tzw. miękkich;

- 2) zwiększona dostępność narkotyków i innych środków psychoaktywnych, tj.: łatwość ich nabycia, spadek cen narkotyków, dostępność narkotyków i innych środków psychoaktywnych w szkołach i uczelniach;
- 3) używanie narkotyków i innych środków psychoaktywnych w najbliższym otoczeniu społecznym (rodzina, przyjaciele);

Mimo trudnego czasu pandemii należy kontynuować wspieranie realizacji programów profilaktycznych zwiększających świadomość przyczyn uzależnień i ułatwiających ich rozpoznawanie. Należy także dążyć do systematycznego prowadzenia akcji informacyjno-edukacyjnych, z wykorzystaniem różnych kanałów przekazu informacji, które pogłębiają wiedzę o skutkach uzależnień, o odpowiedzialności karnej, o miejscach, gdzie można uzyskać pomoc.

Dotychczasowe doświadczenia potwierdzają, że w przeciwdziałaniu narkomanii, w zapobieganiu wszelkim uzależnieniom, istotna jest realizacja wszelkich programów, które wspierają rozwój osobowości i system wartości młodego człowieka w okresie dorastania, a także niosą atrakcyjną ofertę spędzania wolnego czasu.

Zambrów, dn. 16.03.2022r.

Oprac.

Janina Komorowska
Dyrektor MOPS w Zambrowie